

Doel en doelgroep van de rubriek

In deze rubriek worden wetenschappelijk onderbouwde lesideeën op een toegankelijke manier in de etalage geplaatst. Het hoofddoel van *Zo kan het ook* is docenten Nederlands te informeren en inspireren met vakdidactische ideeën. Na het lezen van uw bijdrage zou een docent het gevoel moeten hebben: "dit is zinnig en dit ga ik deze week eens uitproberen in mijn les".

Inhoud en omvang

Omvang: maximaal 900 woorden (incl. referenties)

Inhoud: zet het lesidee centraal, op zo'n manier dat docenten het eenvoudig kunnen aanpassen en inzetten zoals past in hun praktijk. Zie het als een recept, waar iemand naar eigen smaak ingrediënten aan kan toevoegen.

Bijvoorbeeld:

"Het is zaak de leerlingen te *laten ervaren* dat zij zelf creatief kunnen denken en zo een verhaal(scène) kunnen schrijven. Dat doe je door ze in de startfase van het schrijven op een prikkelende manier achtereenvolgens te laten convergeren, divergeren en weer convergeren. Eerst convergeren: leerlingen maken een eerste keuze uit een thema, idee of foto, dat/die ze aanspreekt. Daarna laat je leerlingen divergeren. Divergeren is het ophalen van zoveel mogelijk ideeën, waarbij de kwantiteit belangrijker is dan de kwaliteit. Daarna gaan leerlingen uit die ideeën wederom kiezen welke bruikbaar is/zijn voor hun verhaal(scène): convergeren. Bij het convergeren is de kwaliteit van het idee leidend, in de zin dat de leerling voelt dat hij met het idee verder wil schrijven, omdat het prikkelt tot tekstproductie of omdat het een goede insteek biedt voor wat hij wil vertellen.

Cruciaal bij de opeenvolging van convergeren, divergeren en weer convergeren is, dat je de leerlingen in de schrijfles laat kiezen, vrij laat associëren en weer kiezen *binnen een strak geregisseerde tijdsspanne.*" (Van Strien, 2023)

(Links naar) essentiële elementen van het lesidee mag u wel toevoegen (bv. werkblad, filmpje), maar de rubriek bevat *geen complete lesplannen*.

Structuur van uw bijdrage

De structuur van een 'Zo kan het ook'-bijdrage is als volgt: beschrijf eerst de praktische aspecten van uw idee (wat doe je en hoe?), erna de effecten ervan en ten slotte de onderbouwing (hoe komen die effecten tot stand?). Daarvoor dient u in uw bijdrage de volgende zes onderdelen (in onderstaande volgorde!) terug te laten komen:

- ***Kader*** - Hierin specificceert u het domein waarbinnen uw lesidee valt, de mate van voorbereiding voor de docent, eventuele benodigdheden/materialen en (indien van toepassing) voor welke doelgroep(en) uw lesidee effectief bevonden is.

- ***Wat is de kernactiviteit van de leerlingen?*** - Hier beschrijft u in een zin waar leerlingen zich bij uw lesidee nu eigenlijk mee bezighouden.

- **Wat is de kernactiviteit van de docent?** - Hier beschrijft u in één zin wat de docent bij uw lesidee nu eigenlijk doet om het leren van de leerlingen te ondersteunen.

- **Hoe pak je het aan?** - Hier beschrijft u concreet hoe het lesidee uitgevoerd wordt en wat daarbij belangrijk is voor de docent om op te letten, eventueel met daarbij een voorbeeld van een leerlinguitwerking.

- **Met welk effect?** - Hier beschrijft u de effecten van het lesidee: zowel het psychologisch leereffect (wat gebeurt er in de hoofden van leerlingen?) als het praktische effect (wat levert het lesidee op?)

- **Waarom werkt het zo?** - Hier beschrijft u de mechanismen die ervoor zorgen dat het lesidee tot de beschreven effecten leidt. Vaak kennen we (de werking van) die mechanismen uit onderzoek.

- **Meer weten?** - Hier kunt u verwijzen naar (max. 5) (vak)publicaties, websites, etc. Bronvermelding volgens APA-stijl. Zie voorbeeld (ook voor verwijzingen in de lopende tekst).

(Zie voor een voorbeelduitwerking het document 'ZKHO Voorbeelduitwerking met annotaties'.)

Houd bij het schrijven van de bovenstaande onderdelen de verschillende leesdoelen van docenten voor ogen. De docent die even snel een leuk idee wil vinden, moet genoeg hebben aan de onderdelen *kader*, *wat is de kernactiviteit van de leerlingen* en *hoe pak je het aan*. De docent die daarnaast graag wil weten wat het idee teweegbrengt in de hoofden van leerlingen en in de les, moet die informatie kunnen vinden onder *met welk effect*. De docenten die tenslotte ook nog behoefte hebben aan inzicht in de onderliggende mechanismen die leiden tot de effecten zoals beschreven onder *met welk effect* en/of zich verder willen verdiepen in de onderbouwing van het lesidee, moeten zich bediend voelen door de onderdelen *waarom werkt het zo*, *meer weten* en *contact*.

Overige gevraagde informatie

Biografie - Hier kunt u kort uw achtergrond/expertise beschrijven (1-2 zinnen). U kunt ook een foto meesturen, zodat we die kunnen toevoegen aan uw bijdrage.

Keywords - Geef bij aan welke 3-5 termen/concepten centraal staan in uw bijdrage. Deze keywords worden gebruikt ten behoeve van de doorzoekbaarheid van de 'Zo kan het ook-rubriek' en de website Didactiek Nederlands in het geheel.

Korte samenvatting - Vat in max. 250 karakters (d.w.z. letters, spaties, leestekens) de kern van uw bijdrage samen. Deze samenvatting moet de websitebezoeker verleiden uw bijdrage te lezen en is dus het liefst zo wervend mogelijk geformuleerd.

Streamer(s) - Om de nieuwsgierigheid van lezers te prikkelen, maken we binnen rubriekbijdragen gebruik van zogenaamde 'streamers'. Een streamer is een opvallende passage uit de basistekst die (liefst zo letterlijk mogelijk) in een kader geplaatst wordt en op die manier de aandacht van de lezer trekt. We nodigen u uit 1-3 suggesties voor dergelijke streamers te doen. Zorg ervoor dat streamers kort en krachtig zijn en max. 15 woorden omvatten.

Taalgebruik en visuele middelen

Houd ook in uw schrijfstijl het doel van de rubriek (nl. inspireren en informeren van docenten Nederlands) voor ogen. Neem daarom de volgende richtlijnen in acht:

- Schrijf uw bijdrage in het Nederlands;
- Denk aan de stijl van een recept;
- Gebruik bij voorkeur actieve werkwoordsvormen;
- Spreek in het 'Hoe-deel' docenten direct aan (bv.: "Laat leerlingen ...");
- Formuleer korte alinea's (t.b.v. de leesbaarheid van een webtekst);
- Vermijd (onderzoeks)jargon en uitweidingen over methodologie;
- Visuele middelen (bv. foto, illustratie, tabel) kunnen toegevoegd worden als ze de inhoud ondersteunen.